

Усок Олена В'ячеславівна,
викладач вищої категорії, старший викладач
ВСП «Професійно-педагогічний фаховий коледж
Глухівського НПУ ім. О. Довженка»

ФОРМУВАННЯ В ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ ВМІНЬ І НАВИЧОК ЩОДО РОЗУМІННЯ ЗМІСТУ ТЕСТОВИХ ЗАВДАНЬ З УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ Й ПРАВИЛЬНОГО ЇХ ВИКОНАННЯ

Тестування – процес, що передбачає оперативне й своєчасне контролювання засвоєння кожним здобувачем освіти навчального матеріалу. Це – спосіб визначення рівня знань і вмінь студентів за допомогою тестових завдань – складової тесту [1].

Тест – це сукупність тестових завдань, за результатами виконання яких можна визначити рівень знань і вмінь здобувачів освіти з певної навчальної дисципліни [1].

Залежно від функцій тести поділяються на навчальні (відстежується рівень засвоєння матеріалу на різних етапах – повторення, закріплення тощо); контрольні (підсумовується робота над опрацюванням матеріалу; мета такого тесту полягає в оцінці знань, умінь здобувачів освіти в рамках окремих тем); модульні (допомагають виявити рівень знань студентів у межах змістового модуля); екзаменаційні (передбачають екзаменаційний контроль й охоплюють увесь навчальний матеріал); державна атестація (з метою простежити рівень підготовки здобувачів освіти до професійної діяльності після здобуття освіти за відповідним освітньо-кваліфікаційним рівнем); конкурсний відбір (під час вступної кампанії, що проходить у закладах освіти); оцінювання залишкових знань студентів, що вони отримали в попередньому семестрі або навчальному році; самоконтроль [1].

Варто зазначити, що в умовах дистанційної освіти тести відіграють неабияку роль, позаяк викладач може без утруднень установити рівень знань здобувачів освіти з теми, підтеми, модуля тощо й виставити відповідний бал.

Систематичне тестування студентів з української мови є своєрідним тренуванням перед проходженням національного мультипредметного тесту (НМТ). Однак у здобувачів освіти ще потрібно сформуванню вмінь й навички щодо розуміння змісту тестових завдань задля правильного їх виконання.

Цього можна досягти, якщо скористатися певними діями. Засвідчимо це на прикладі окремих демонстраційних тестів НМТ 2023 [2]:

- Знайти рядок, у якому підкреслені букви позначають той самий звук***
- А Заспівала сопілочка осьдечки за вікном.***
- Б Відповідаючи їм, не забудьте подякувати.***
- В Ці квитки можна обміняти в касі вокзалу.***
- Г Лікувальні можливості живокосту безмежні.***

1. Рядок А.

У словах *заспівала* й *сопілочка* підкреслена буква **С** позначає твердий звук [с]. А в слові *осьдечки* підкреслена буква **С** позначає м'який звук [с']. Це означає, що в цьому рядку зайве слово *осьдечки*.

2. Рядок Б.

У словах *забудьте* й *подякувати* підкреслена буква **Д** позначає м'який звук [д']. А в слові *відповідаючи* підкреслена буква **Д** позначає твердий звук [д]. Значить, у цьому рядку зайве слово *відповідаючи*.

3. Рядок В.

У словах *квитки* й *касі* буква **К** позначає звук [к], а в слові *вокзалу* – [г]. Це означає, що в цьому рядку слово *вокзалу* – зайве.

4. Рядок Г.

У словах *можливості*, *живокосту* й *безмежні* буква **Ж** позначає твердий звук [ж].

Доходимо висновку, що правильна відповідь Г.

Букву И на місці пропуску треба писати в усіх словах рядка

А пр..буток, пр..варений, пр..своєння

Б пр..бічник, пр..славний, пр..леглий

В пр..хований, пр..звисько, пр..гріти

1. Рядок А.

Це буде правильний варіант, оскільки всі слова на місці пропуску пишуться з **и**. Однак не варто поспішати – потрібно впевнитися в цьому остаточно.

Тому аналізуємо наступні рядки:

2. Рядок Б.

У слові *преславний* префікс **пре-** можна замінити на слово **дуже** – дуже славний. У цьому рядку слово *преславний* зайве.

3. Рядок В.

Слово *прізвисько* – одне з трьох (ще *прізвище*, *прірва*), що пишуться з префіксом **прі-**. Тому слово *прізвисько* тут зайве.

Отже, дійсно, рядок А є правильною відповіддю.

Тож якщо студентів учити в такий спосіб розв'язувати тестові завдання – спочатку уважно прочитати, потім проаналізувати кожний рядок зі словами, то буде велика ймовірність того, що правильних відповідей у них буде значно більше.

Здобувачі освіти мають зрозуміти, що тестування не можна проходити швидко й спонтанно, а над кожним звуком, буквою, складом, словом, реченням, текстом треба подумати – згадати норми сучасної української літературної мови, правила граматики тощо.

Отже, і для викладача, і для здобувачів освіти тестовий контроль в освітньому процесі є зручним і корисним методом щодо оцінювання знань і вмінь. За короткий проміжок часу в педагога є можливість оцінити студента, установити прогалини в його знаннях, визначити, наскільки ефективні його методи й результативна праця. Водночас здобувач освіти може визначити, над чим йому ще треба працювати, щоб досягти високого результату, тим самим формуючи власну мотивацію до навчання.

Список використаної літератури

1. Методичні рекомендації щодо формування тестових завдань і тестів.
URL: <https://lpnu.ua/sites/default/files/2020/pages/2137/26metodychnirekomendaciyi-296-311.pdf>
2. Український центр оцінювання якості освіти. Демонстраційний варіант НМТ 2023. URL: <https://lv.testportal.gov.ua/demotest.ukrainian/question>